

Leseplan for Trones skole. 2021/2022

***Den som leser bøker
har alltid noe å snakke med andre om
og kjeder seg aldri.***

Innledning

Hovedstrategien for planen er "[Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune 2020 - 2024](#)", Læreplanverket for Kunnskapsløftet og Trones skole sin strategiplan. Lese- og skriveplanene er tenkt som et arbeidsvektøy til lærerne for å sikre elevene en best mulig leseopplæring, og et redskap for å sikre elevene et helhetlig utdanningsløp på Trones skole. Lesing og skriving er parallelle prosesser i læringsforløpet, men i denne planen har vi fokusert på lesing som grunnleggende ferdighet.

På Trones skole skal elevene finne glede i å lese. Elevene skal utvikle leseforståelse og lesestrategier som de kan bruke hensiktsmessig i arbeidet med ulike tekster. Elevene skal få oppleve, undre seg, lære og få innsikt i andre menneskers tanker og livsbetingelser. De skal kunne lese kritisk, vurdere og reflektere over innhold, språk, struktur, pålitelighet og argumentasjon. Elever som mestrer dette kan uttrykke målet med lesingen, velge lese måte ut fra formålet og endre lese måte ved behov.

Å ha kvalitet i tilpasset opplæring og tidlig innsats innebærer at lærerne har en undervisningspraksis som er tilpasset alle elever. Tilpasset opplæring og tidlig innsats skal være et virkemiddel for at alle elever skal oppnå økt læringsutbytte. Alle elever skal få hjelp tidlig slik at de kan utvikle sitt potensial i lesing som grunnleggende ferdighet. Den tilpassede opplæringen skal omfatte elever med høyt læringspotensial, gjennomsnittseleven, elever med spesialundervisning og elever med særskilt norskopplæring. Opplæringen skal sikres gjennom gode fysiske rammer og systematisk planlegging av skolehverdagen.

For å nå målene om god og tilpasset leseopplæring for alle elever skal leseopplæringen forankres i en leseplan som bygger på teori og forskningsbasert kunnskap om pedagogisk praksis og pedagogiske verktøy. Teoritilfanget er stort og i stadig utvikling derfor må planen sees på som dynamisk i den forstand at dersom teorigrunnlaget endrer seg med ny forskning, pedagogiske verktøy og/eller sentrale føringer vil planen fornyes.

Skolen skal også ha kompetanse og systematikk i kartleggingsarbeidet slik at man til enhver tid kan følge elevens faglige utvikling og sette inn tiltak dersom kartleggingen viser behov for det.

Metodevalg for begynneropplæringen.

Trones skole ønsker å sikre en helhetlig og felles forståelse hos personalet for begynner opplæringen ved skolen. For skoleåret 2022- 2023 ønsker skolen å bli kjent med IMAL

Hva er lesing?

Lesing = avkoding X forståelse x motivasjon X metakognisjon

Avkoding er å forstå sammenhengen mellom språklyd og bokstav, og å kunne trekke dem sammen til ord og setninger. Som oftest foregår avkodingen ved at leseren bruker flere holdepunkter samtidig uten at man nødvendigvis legger merke til hvordan dette foregår. Den tekniske ferdigheten er konsentrert om å finne ut hvilket ord der er som står skrevet i en tekst, på et skilt eller et annet sted. God avkoding foregår raskt, automatisert og uanstrengt. Gode lesere støtter seg både på ytre og indre holdepunkter. Ytre holdepunkter beskriver hvilken kontekst teksten står i for eksempel i en konkret situasjon eller til et bilde. De indre holdepunktene er tekstens oppbygging, nemlig bokstavene, plassert i en bestemt rekkefølge etter bestemte mønstre. Fonologiske strategier, altså å gjenkjenne den minste språklyden i et ord, bokstavsymbol kan kobles med en bestemt lyd. Når den fonologiske avkodingen er automatisert kan elevene forholde seg til større meningsbærende språklige segmenter (ortografi og morfemer). De begynner å se ordbilder og setninger på en mer effektivt og funksjonell måte og kan etterhvert innta et metaperspektiv forhold til teksten. Eleven vil bruke mindre energi på den tekniske avkodingen og kan dermed forholde seg til teksten på en mer helhetlig og bevisst måte slik at språk og innhold blir viktigere enn avkodingen i leseprosessen.

Å ha gode leseferdigheter innebærer mer enn avkodingsferdigheter. Elevene skal også kunne forstå det de leser, de skal kunne finne og skape mening ved å gjennomføre og samhandle med teksten (metakognitive). Elever som kan orientere seg på en slik måte i teksten har ferdigheter til å tilegne seg kunnskaper som er viktig for å klare seg i samfunnet. (Traavik og Alver, 2012)

For å utvikle gode lese- og skriveferdigheter må elevene være språklig bevisste. Elevene trenger god kompetanse på ulike ferdigheter når de arbeider med skriftlig tekst.

Ferdighetene vi snakker om er;

- Fonologisk bevissthet, som å se sammenhengen mellom talespråk og skriftspråket. Forstå at språket består av språklyder (fonemer) og stavelser, og å kunne lytte ut lyder og stavelser i ordene.
- Morfologisk bevissthet, betyr at ordene er bygd opp av meningsbærende elementer, og at de kan endre betydning dersom man legger til eller trekker fra et element. Et eksempel på dette kan være *prins + esse som blir prinsesse*, og at *prinsesse*, *prinsessen* og *prinsessene* har forskjellig betydning.

- Semantisk bevissthet, handler om at ord og setninger har en mening og betyr noe. Elevene forstår også at et ord kan ha mer enn en betydning, alt etter hvilken kontekst det blir brukt i.
- Syntaktisk bevissthet, handler om å forstå tekstens grammatiske oppbygning. At setninger bygges opp av ord i en bestemt rekkefølge og at rekkefølgen er viktig for betydningen av de ulike enhetene.
- Tekst bevissthet, dreier seg om at elevene kjenner til og kan orientere seg i teksten ut fra ulike sjangre. Bevissthet om hvordan tekster er bygget opp ved bruk av pronomen, konjunksjoner

Lesing som grunnleggende ferdighet i alle fag.

Skolen skal legge til rette for og støtte elevene i utviklingen av lesing som grunnleggende ferdighet gjennom hele skoleløpet. Ferdigheten er en del av den faglige kompetansen og nødvendig redskap for læring og forståelse. Den er viktig for utvikling av elevens identitet og sosiale relasjoner, og for å kunne delta i utdanning og samfunnsliv. Lesing som grunnleggende ferdighet hører hjemme i alle fag men enkelte fag vil ha et større ansvar enn andre. I språkopplæringen er det derfor viktig at elevene får grundig opplæring i å kunne lese og forstå et mangfold av tekster som elevene trenger for å forstå og for å kunne delta aktivt i samfunnslivet. Altså er alle lærer leselærere, både den som underviser i matematikk eller i kroppsøving. Norskfaget har et særlig ansvar for grunnleggende ferdigheter i lesing. (j.f LK20, overordnet del).

Lesing som grunnleggende ferdighet er definert i læreplanverket og forklares slik i Rammeverket for grunnleggende ferdigheter (Utdanningsdirektoratet, 2017b):

Å kunne lese er å skape mening fra tekst. Lesing gir innsikt i andres erfaringer, meninger, opplevelser og skaperkraft, uavhengig av tid og sted. Lesing av tekst på papir og digitalt er en forutsetning for livslang læring, og for å kunne delta aktivt i samfunnslivet på en kritisk og reflektert måte. Å lese handler om å kunne forstå, bruke, reflektere over og engasjere seg i innholdet i tekster. Tekster inkluderer alt som kan leses i ulike medier, ikke bare ord, men også illustrasjoner, symboler eller andre uttrykksmåter. Kunnskap om hva som kjennetegner ulike typer tekster og deres funksjon er en viktig del av lesingen.

Skolen skal lære elevene både å lese og å kunne bruke leseferdigheten til å lære seg fagstoff og for å finne gleden i skjønnlitterære tekster. Derfor er det viktig at læreren er bevisst målet med aktiviteten er det teknisk lesing eller er det tilegnelse av kunnskap som er målet?

Det langsiktige målet ved leseopplæringen er at eleven skal kunne lese og forstå forskjellige typer tekster i ulike kontekster og medier. For å oppnå denne ferdigheten må elevene mestre

flere steg i leseprosessen som avkoding, forståelse og metakognisjon. Elevene må også oppleve motivasjon og leselyst.

- Teori om leseprosessen:

Ordliste over viktige begreper i leseprosessen.

Leseflyt

Å lese med flyt handler om mer enn automatisering av ordavkodingen. Leseren må kunne lese hele setninger og tekster, samt få den riktige setningsmelodien på en slik måte at teksten skaper mening og forståelse for leseren. Elever med gode avkodingsferdigheter får så god flyt i lesingen at de kan rette oppmerksomheten mot innholdet i teksten og i mindre grad til å lese ordene, de kan identifisere og forstå samtidig. Elever med leseflyt mestrer også å overvåke sin egen lesing slik at de bevisst bruker hensiktsmessige lesestrategier som er tilpasset formålet med lesingen. Elever med god leseflyt kan i stor grad gjenkjenne ordene og bruker avkodingsstrategiene dersom de møter utfordringer. Elever som mestrer dette kan veksle mellom automatikk og oppmerksomhet, samt gripe inn ved feil eller problemer. (Lundetræ m/fl, 2021.)

Når elever skal øve på leseflyt er det viktig at elevene ser på lesingen som en øvelse i meningssøking, ikke som en teknisk øvelse. Leseren skal kunne danne koblinger mellom tanker og ideer som uttrykkes i teksten, og mellom det teksten sier og egne erfaringer og kunnskaper. (Lundberg og Herrlin, 2003)

Leseforståelse

Skolen skal lære elevene å lese, og å lese for å lære. Leseforståelse er en sentral del i dette arbeidet. I læreplanen for norskfaget står det om lesing: "... Utviklingen av å kunne lese i norsk går fra den grunnleggende avkodingen til å lese, tolke og reflektere over tekster i ulike sjangre, for ulike formål og av ulik lengde og kompleksitet." (Kunnskapsdepartementet, 2020).

"Leseforståelse innebærer å hente ut mening som forfatteren har lagt i teksten, og å skape mening ved å samhandle med teksten. Mange faktorer påvirker leseforståelsen, blant annet ordforråd, avkodingsferdigheter, kunnskap om setningsoppbygging og språklige virkemidler, tekstkunnskap, forkunnskapene om emnet teksten handler om, og lesestrategier." (Aas, 2021, s. 112).

Arbeid med avkodingsferdigheter i den første leseopplæringen må videreføres i den andre leseopplæringen, med fokus på lesestrategier som skal gi leseforståelse. Historisk sett har skolene hatt en tendens til å trene leseforståelse ved å stille kontrollspørsmål etter lesing, fremfor å gjøre leseforståelse til gjenstand for undervisning. (Andreassen, 2021, s. 72-73).

Leseforståelse utvikles over tid. Det er viktig for ferske lesere å møte tekster med stor andel kjente ord. For de yngste elevene, og elever med utfordringer knyttet til lesing, bør lesetekster inneholde opp mot 90% kjente ord. (Aas, 2021 s. 118). Dersom det er for mange ukjente ord i teksten vil leseren bruke mye ressurser på avkoding. Dette er tidkrevende, og går ofte på bekostning av leseforståelsen. Arbeid med hørfrekvente ord i den første leseopplæringen er derfor svært viktig. Elever med dysleksi, spesifikke lese- og skrivevansker og elever med annet morsmål enn norsk vil også tjene på grundig arbeid med hørfrekvente ord, og tekster med høyt innslag av kjente ord. Ved lesing av slike tekster får elevene utvikle den ortografiske lesingen i større grad. En velkjent måte å vurdere om en tekst er egnet for leseren, er knyttneve-testen. Leserens får en tekst på ca 100 ord. For hvert ukjent ord i teksten tar leseren ned en av fingrene. Dersom alle fem fingre blir tatt ned i løpet av de 100 ordene, har teksten mindre enn 95% kjente ord, og teksten er sannsynligvis for vanskelig. (Lundetræ og Walgermo, 2021, s. 59).

Leseinteresse

Leselyst kan dyrkes frem gjennom gode leseopplevelser. Når vi vet at det er en sammenheng mellom elevenes lesekompetanse og den tiden de oppgir at de bruker på frivillig lesing, og at spesielt gutter oppgir at de bruker liten tid på lesing (Roe og Taube, 2012), blir det et viktig mål for skolens leseopplæring å utvikle leselyst. Lesere kan benytte seg av. Den sosiale dimensjonen innebærer at elevene får oppleve gleden av å dele en teksts innhold med andre. I samtaler om tekst er det viktig for elevenes motivasjon at læreren stiller autentiske spørsmål, der en spør fordi en ikke vet, ikke for å kontrollere om elevene har det rette svaret. Elevenes svar kan følges opp med høy verdsetting og opptak (Lillesvangstu m.fl., 2007).

Leselyst kan dyrkes frem gjennom å gi elevene gode leseopplevelser og å vise interesse for deres leseerfaringer.

Høytlesing er ikke avhengig av den enkelte elevs evne eller vilje til å lese selv, den gir alle elevene lik tilgang til teksten, og alle blir ferdige med leseaktiviteten samtidig.

Læreren har mulighet for å stoppe opp og samtale med elevene om personer, hendelser og handlinger, skape undring, refleksjon, identifikasjon og invitere elevene til å gjøre sammenligninger.

God leseopplæring innebærer videre at elevene får anledning til å formidle leseropplevelsene sine til andre. Det kan for eksempel være i form av å anbefale litteratur for hverandre i klassen, lese høyt for hverandre, skrive bokanmeldelser til avisen eller presentere nye tekster de har laget med utgangspunkt i litteraturen de har lest.

- **Skriving som en del av leseprosessen:**

Elever kan skrive seg til lesing gjennom å utforske skriftspråket og å bruke det de har lært om lyder. Selv små barn som ikke har lært seg alfabetet, kan skribleskrive tekster som har mening for dem, og de kan «lese» de tekstene de selv har skrevet. Hvordan teksten blir mottatt og hvilken tilbakemelding eleven får spiller inn på videre motivasjon for å skrive egne tekster.

Mange barn forstår koblingen mellom lyd og bokstav når de skriver. Forskning fra [Lesesenteret](#) viser at bokstavkunnskap blir styrket, bokstavene kan læres raskere samt ordgjenkjenning og fonologisk bevissthet blir stimulert gjennom skriving.

Høytlesing som verktøy i leseopplæringen.

Høytlesing kan forstås på to ulike måter. Lærer kan lese høyt for elevene, for å gi alle elever tilgang til samme tekst, for å modellere leseflyt, for å gi elevene tilgang til tekster over deres leseferdighetsnivå og for å utvikle ordforråd. Høytlesing kan også være når elever leser høyt slik at læreren kan gi respons underveis eller gi støtte med vanskelige ord. Det er først og fremst den første forståelsen av høytlesing som vil bli belyst videre i denne teksten.

De fleste elever har ikke lært å lese når de begynner på skolen. Likevel er unge elever i stand til å forstå relativt kompliserte tekster som blir lest høyt for dem. Ved å lese høyt for elever gir man dem tilgang til tekster som er over deres eget lesenivå, dette gjelder både unge og eldre lesere. Høytlesing kan derfor fremme motivasjon for læring og lesing. (Hoem, 2021, s. 165).

Ved å bruke høytlesing som verktøy i leseopplæringen får læreren mulighet til å modellere lesing for elevene. Læreren kan demonstrere hva en kompetent leser gjør ved å tenke høyt, stoppe opp og reflektere, stille spørsmål og bruke tekstens multimodale hjelpemidler aktivt (illustrasjoner, tekstbokser og lignende). (Skovholt, 2015, s. 42).

Høytlesing har ofte blitt sett på noe som vi gjør for kosens skyld, der elevene skal lytte stille og passivt. Forskning viser at det er når vi inviterer elevene til samtale at vi virkelig utnytter høytlesingens fordeler. Gode samtaler knyttet til høytlesing kjennetegnes av å være godt planlagt for å gå i dybden, og de inviterer elevene til refleksjon framfor å gi raske svar. Lesestoppene bør komme underveis i lesingen, framfor å samle opp mange spørsmål til slutt. (Hoem, 2021, s. 167).

Høytlesing vil være et godt verktøy for elever med dysleksi eller spesifikke lese- og skrivevansker. Disse elevene vil være tjent med å få bruke digitale hjelpemidler som talesyntese eller innlest tale. Intowords er et eksempel på talesyntese. En talesyntese kan lese opp hva som helst så lenge teksten er digital. Kvaliteten kan være varierende. Innlest tale har som regel bedre kvalitet. Da er teksten innlest på forhånd, som for eksempel i en lydbok. I følge en studie fra Sverige innen kompensierende teknologi, forbedrer elever

avkodningsferdighet ved å bruke lese- og skriveteknologi. Aller størst forbedring ble registrert hos elever med store lese- og skrivevansker. (Aas, 2021, s. 121).

Trones skole har opprettet et [Høytlesningsbibliotek](#) med tips til hvilke tekster og bøker som egner seg som høytlesing på ulike trinn, og hvilke tema tekstene tar opp. Biblioteket er tilpasset arbeid med FNs [bærekraftsmål](#), her finnes det aktiviteter og undervisningsopplegg knyttet til bøkene.

Underveisvurdering Tina

“All vurdering som skjer før avslutningen av opplæringen, er underveisvurdering.

Underveisvurdering i fag skal være en integrert del av opplæringen, og skal brukes til å fremme læring, tilpasse opplæringen og øke kompetansen i fag.

Underveisvurderingen kan være både muntlig og skriftlig”

Underveisvurderingen skal fungere på en slik måte at eleven deltar i vurderingen av egen kompetanse og får reflektere sammen med lærer over egen læring og utvikling. Vurderingen skal fortelle eleven hva den skal lære og hva som blir forventet av dem. Eleven skal også få vite hva de mestrer, og hvordan de kan arbeide for å øke kompetansen sin. En slik vurdering må være løpende slik at elevene hele tiden kan justere sin læring på en slik måte at de når den kompetansen som forventes av dem.

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/underveisvurdering/tilbakemeldinger/>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/vurdering/om-vurdering/underveisvurdering/>

Lesing som grunnleggende ferdighet i alle fag

Norsk	<p>Kunne lese både på papir og digitalt.</p> <p>Kunne lese og reflektere over skjønnlitteratur og sakprosa.</p> <p>Kunne beherske lesestrategier tilpasset formålet med lesingen.</p> <p>Kunne vurdere tekster kritisk</p> <p>Kunne lese sammensatt tekster som kan inneholde skrift, bilder, tegninger, tall og andre uttrykksformer.</p> <p>Utviklingen går fra grunnleggende avkodning og forståelse av enkle tekster til å kunne forstå, tolke, reflektere over og vurdere stadig mer komplekse tekster i ulike sjangre.</p>
-------	--

<p>Matematikk</p>	<p>Skape mening både i tekster fra daglig- og samfunnslivet og i matematikkfaglige tekster.</p> <p>Kunne sortere informasjon, analysere og vurdere form og innhold og sammenfatte informasjon i sammensatte tekster.</p> <p>Å finne og bruke informasjon i stadig mer komplekse tekster med avansert symbolspråk og begrepsbruk.</p> <p>Utvikling av det å kunne lese i matematikk går fra å finne og bruke informasjon i tekster med enkelt symbolspråk, til å finne mening og reflektere over komplekse fagtekster med avansert symbolspråk og begrepsbruk.</p>
<p>KRLE</p>	<p>Kunne oppleve og forstå religiøse og filosofiske tekster</p> <p>Kunne reflektere over og tolke tekster, illustrasjoner, symboler og andre uttrykk</p> <p>Kunne sammenligne og systematisere informasjon og vurdere kilder kritisk</p> <p>Utviklingen av det å kunne lese KRLE går fra å kunne forstå innholdet i enkle tekster til kunne analysere og vurdere form og innholdet i komplekse tekster. Dette innebærer i økende grad å forstå fagbegreper og å kunne finne, bruke og vurderer ulike kilder til informasjon</p>
<p>Naturfag</p>	<p>Kunne forstå naturfaglige begreper, symboler, figurer og argumenter gjennom arbeid med naturfaglige tekster.</p> <p>Kunne utforske, identifisere, tolke og bruke informasjon fra ulike teksttyper og vurdere kritisk hvordan naturvitenskapelig informasjon fremstilles og brukes i argumenter.</p> <p>Utviklingen av å kunne lese i naturfag går fra å finne og bruke informasjon i tekster til å forstå tekster med stadig flere fagbegreper, symboler, figurer, tabeller og implisitt informasjon</p>
<p>Engelsk</p>	<p>Kunne forstå og reflektere over innhold i ulike typer tekster på papir og digitalt, noe som skal bidra til leseglede og tilegnelse av språk.</p> <p>Kunne lese og finne informasjon i sammensatte tekster med konkurrerende budskap og å bruke lesestrategier til å</p>

	<p>forstå eksplisitt og implisitt informasjon</p> <p>Utvikling av leseferdighet i engelsk går fra å eksperimentere med språklyder, stavemønstre og stavelser til å lese varierte og komplekse tekster med flyt og forståelse og i stadig større grad kunne reflektere over og vurdere ulike typer tekster kritisk</p>
Samfunnsfag	<p>Kunne utforske, tolke og reflektere kritisk over ulike historiske, geografiske og samfunnskunnskaplige kilder.</p> <p>Kunne finne informasjon og bevisst velge og velge bort ulike kilder.</p> <p>Kunne reflektere over hvordan ståsted og perspektiv påvirker ulike kilder, kjenne igjen argumentasjon og å skille mellom meninger, fakta og påstander.</p>
Kunst og håndverk	<p>Kunne tolke, forstå og vurdere visuelle og materielle omgivelser</p> <p>Kunne lese tekniske tegninger og anvisninger er sentralt i praktisk problemløsning og for å kunne vurdere form, funksjonalitet og holdbarhet.</p> <p>Utviklingen av å kunne lese i kunst og håndverk går fra å gjenkjenne og avkode til å reflektere kritisk over visuelle virkemidler og kulturelle referanser.</p>
Musikk	<p>Kunne tolke og forstå ulike musikalske tekster, både nedskrevne musikalske tegn og symboler og tekster sammensatt av flere modaliteter, digitalt og i sceniske fremføringer</p> <p>Utviklingen av å kunne lese i musikk går fra å kunne gjenkjenne, samtale om og bruke enkle tegn og symboler til å kunne nyttiggjøre seg ulike notasjonsformer i musikalsk samhandling og å kunne forstå og reflektere over bruk av musikk, dans og tilhørende virkemidler i stadig mer komplekse uttrykk</p>
Mat og helse	<p>Kunne forstå, tolke og vurdere oppskrifter, tabeller og illustrasjoner i forbindelse med matlaging</p> <p>Kunne forstå og vurdere relevante tekster</p> <p>Utvikling av leseferdigheter i faget går fra å forstå enkle illustrasjoner og sammensatte tekster på papir og skjerm til å tolke og kritisk vurder mer komplekse fagtekster, figurer og tabeller i ulike medium</p>

Kroppsøving	Kunne finne, tolke og kritisk vurdere ulike former for tekster og informasjon og å søke kunnskap som er nødvendig for å utvikle kompetanse i faget

Plan for 1. - 2. trinn.

Anbefalt litteratur:

Åsne Midtbø Aas - *Dysleksihåndboka for lærere*

Kjersti Lundetræ og Finn Egil Tønnessen: *Å lykkes med lesing*

Trude Slemmen: *Vurdering for læring i klasserommet*

Språklig bevissthet: Elevene skal utvikle språklig forståelse gjennom å leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, språklyder, stavelser, meningsbærende elementer og ord.	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Forstå hvorfor man skal lære å lese og skrive.	Samtale om muntlig og skriftlig språk, og hva vi bruker språket til.
Elevene skal kunne rime, telle stavelser og antall lyder i ord. Språkets form og innhold.	Leke med språket hver dag. Bruke språkleker, Jørgen Frost <ul style="list-style-type: none"> • arbeide med rim og regler • gjenkjenne mønster og likheter i språket. • klappe stavelser
Elevene skal kunne uttrykke tekstopplevelser gjennom sang, lek, tegning, skriving og andre uttrykksmåter	Bruke språket i positive aktiviteter sammen med andre. Sangleker, dramatisere, tegning og skriving. Forlag, flaskepost, handleliste ol.
Elevene skal kunne lytte til og samtale om skjønnlitteratur og sakprosa som blir formidlet i klasserommet. Vite forskjell på ord og setninger og at ord kan settes sammen til setninger.	Bruke kartleggingen "Leseklar?" - Arbeid med ord. Felles høytlesing hver dag, med bildestøtte. Fokus på den litterære samtalen

Vite hva punktum og spørsmålstejn er og kunne bruke det i lesingen.	Litterære samtaler
Avkodning: Vise forståelse for sammenhengen mellom språklyd og bokstav og mellom talespråk og skriftspråk. Ha trygge avkodingsferdigheter på bokstavnivå, fonemnivå og morfemnivå	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Begynneropplæringen starter etter SILOREMA.	Elevene skal lære min. to bokstaver i uka. bokstavene repeteres med jevnlig. Kartlegging gjøres ved Lesesenterets Bokstavprøve
Automatisert leseretning. Kunne sammenhengen mellom bokstavnavn og lyd. Kunne skille mellom vokaler og konsonanter	Arbeide med begrepene venstre og høyre. Modellere, korlesing. Arbeide med hvor i munnen lydene lages.
Kunne første og siste lyd i ord Bli kjent med lyder - sammensatt grafem f.eks diftonger og skj, hj, ng Lese ord og enkle setninger med små og store bokstaver på papir og digitalt	Bruk bokstavhus for å synliggjøre forskjellene. Lag "ordorm" som skal henge i klasserommet. Jobbe med GG norsk - egen app som er tilgjengelig for alle på Chromebook. Arbeidsmateriell "Ringeriksmaterialet"
Automatisert staving og lesing av 25 høyfrekvente ord på 1. trinn, og 50 på 2. trinn. Kunne en del kjente ordbilder. (jeg, meg, deg, og)	Vi jobber med 25 høyfrekvente ord i løpet av 1. trinn. Oppstart etter at 10 bokstaver er innlært. Ukentlige øveord. Tilpasset diktat hver uke. Elevene kan skrive ordene eller sette ring rundt riktige ord. Større kartlegging hvert semester. Vi bruker Malimos Høyfrekvente ord pakke 1 på 1. trinn. Vi jobber med 25 høyfrekvente ord hvert semester på 2. trinn. Malimos Høyfrekvente ord pk. 2 og 3. Ukentlige øveord. Diktat hver uke. Større kartlegging hvert semester.

75-ords test våren 2. trinn.	
<p>Leseflyt: Å gjenkjenne ordene i en tekst så effektivt at en klarer å konstruere sammenheng og mening i teksten uten å bli hindret av skriften. Forskning viser at leseflyt er viktig for leseforståelsen.</p>	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
<p>Kunne lese to- og trelydsord flytende</p> <p>Kunne gjenkjenne og gjenkalle vanlige ord i en tekst</p> <p>Klare å konstruere sammenheng og mening i en tekst.</p> <p>Lese en aldersadekvat tekst korrekt.</p>	<p>Se punkt om arbeid med høyfrekvente ord under <i>avkoding</i>.</p> <p>Øve på å lese de 100 første høyfrekvente ordene med automatikk</p> <p>Samtale om innholdet i teksten. Bruke spørreord som startere til samtalen. Lage lesebestillinger til teksten (Kverndokken, 101 måter å lese...)</p> <p>Undervisningsmaterieell "Alle må lese" Alle må lese fra Arbeidmedord - Trones skole Felles – Google Disk</p> <p>Kunne skrive og lese egenproduserte tekster og tegneserier med hjelp og støtte</p> <p>Lese småbøker, bruke bibliotek Stillelesing</p>
<p>Leseforståelse og metakognisjon: Delta aktivt i lesesituasjonen i klassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stille spørsmål til teksten som blir lest høyt - Gjenskape innholdet gjennom kreative arbeidsformer - Gjengi muntlig innholdet i teksten - Kontrollere egen leseforståelse 	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
<p>Lese enkle aldersadekvate tekster med flyt, sammenheng og forståelse. Alene og sammen med andre.</p> <p>Lære enkle lærestrategier</p> <p>Bruke forkunnskaper og erfaringer for å forstå og kunne kommentere innholdet i</p>	<p>Elevene skal bli lest for og lese selv hver dag.</p> <p>Repetert lesing, veiledet lesing, arbeid med rim/regler/dikt, samlesing av ord og setninger, korlesing, opplevelseslesing og høytlesing.</p>

<p>teksten.</p> <p>Bli kjent med skolebiblioteket</p> <p>Bærekraft i litteraturundervisningen Utvikle kunnskap om hvordan litteratur fremstiller natur, miljø og livsvilkår</p> <p>Kritisk tilnærming til tekst</p>	<p>Delta på skolens leseprosjekt (Litteraturuke for hele skolen på våren).</p> <p>Leseaktivitet med fadderne/lesevenn</p> <p>Bærekraftsbiblioteket (fn.no)</p> <p>Tverrfaglig undervisning - samfunn, naturfag, norsk,</p> <p>Bruke bildebøker som bakgrunn for samtaler i grupper og i plenum. Forberede lesestopp eller diskusjonsoppgaver.</p> <p>Boktips: Karsten og Petra. Bukkene Bruse på badeland ++ Rumpemelk fra Afrika. Lei av Rosa. Samira og skjelettene.</p>
<p>Ordforråd: Systematisk begrepsopplæring</p>	
<p>Mål - hva skal elevene lære</p>	<p>Metoder</p>
<p>Lære og forstå, samt bruke fagord innenfor de enkelte fagene.</p> <p>Bruke strategier for å lære seg nye ord.</p> <p>Bruker nye ord i samtaler og presentasjoner.</p>	<p>Regelmessige begrepsundervisningsøkter ved bruk av konkrete og knytte undervisningen opp til praksiseksempler.</p> <p>Modellere i lesesituasjoner: - Hvis det er et ord jeg ikke forstår kan jeg.....</p>
<p>Funksjonell skriving og tekstskapning:</p>	
<p>Mål - hva skal elevene lære</p>	<p>Metoder</p>
<p>Begynneropplæringen starter etter SILOREMA.</p> <p>Automatisert skriveretning.</p> <p>Automatisert skrifforming av innlærte bokstaver.</p>	<p>Lese- og skriveopplæring går hånd i hånd. På Trones skole lærer elevene 2 bokstaver i uken på 1. trinn fra 2.-3. skoleuke.</p> <p>Arbeid med finmotoriske oppgaver som fargelegging innenfor streker, sporing av bokstaver og tall og arbeid med mønster/bokstavrekker i bokstavhus. På Trones skole skriver elevene stavskrift fra 1. trinn. Bokstavinnlæringen må ta hensyn til trykte bokstaver som elevene møter i bøker</p>

<p>Finne innlærte bokstaver på tastatur.</p> <p>Kunne sammenhengen mellom bokstavnavn og lyd.</p> <p>Kunne forme egne tekster etter eksempeltekster og andre kilder</p> <p>Automatisert staving av 50 høyfrekvente ord på 1. trinn, og 50 på 2. trinn.</p>	<p>og på skjerm, og stavskrift, som brukes i klasserommet av lærer og elever, på smartskjerm og papir. Elevene bruker bokstavhus i bokstavinnlæringen. I begynneropplæringen korrigerer vi ikke speilvendning av bokstaver.</p> <p>Ved skriving på skjerm bruker vi talende tastatur i begynneropplæringen for å trene sammenheng mellom bokstav og lyd.</p> <p>Bruke eksempeltekster f.eks "Når to..." (Tor Åge Bringsværd, "Jakob og Neikob og støttende stillas/skriverammer.</p> <p>Se punkt om arbeid med høyfrekvente ord under <i>avkodning</i>.</p>
<p>Interesse og motivasjon:</p>	
<p>Mål - hva skal elevene lære</p>	<p>Metoder</p>
<p>Opplive lese- og skriveglede</p> <p>Utvikle interesse for lesing i alle fag Opplive glede, nysgjerrighet og interesse for tekst.</p> <p>Kunne finne tekster ut fra interesse og fagfelt ved hjelp av biblioteket.</p> <p>Lese enkle bøker på egenhånd (Løveunge, Min første leseløve og Lesehesten).</p> <p>Sammenligne bok og film.</p>	<p>Høytlesning i klassen for felles leseopplevelse og samhandling om tekst. Fokus på den litterære samtalen.</p> <p>Lage tekster sammen med elevene gjennom ulike skriveaktiviteter (f. eks Flaskepost, når jeg blir gammel, Mitt dyr). Lese faktatekster på nett og på papir. (nysgjerriger, spireserien)</p> <p>Bruke biblioteket aktivt.</p> <p>Skrive bokomtale og presentere for andre. Bruke bøkene som modelltekster og lage egne bøker ved hjelp av skriverammer.</p> <p>Lese bok, og se film, eks. Karsten og Petra. Samtale om likheter og ulikheter mellom bok og film.</p>

Lekser:

- Leselekse hver dag. Det skal være et leseoppdrag til hver lekse slik at lesingen oppleves som meningsfull for eleven. Leseoppdraget skal hjelpe eleven til å kontrollere egen lesing/læring, og hjelpe foresatte til å følge opp lesingen hjemme.
- Gi veiledning til foresatte på hvordan de kan støtte og motivere elevene i lesingen.
- Foresatte skal få informasjon om lesing på foreldremøtet ved skolestart.

Vurdering:

- Eleven skal få jevnlig tilbakemelding på sine ferdigheter i lesing, jf. vurdering for læring. **ny læreplan?**
- To ganger i året skal det gjøres som en del av elevsamtalen og utviklingssamtalen med foresatte.
- Vurderingen skal gis på bakgrunn av kartlegging og observasjon.

3. og 4. trinn:

Anbefalt litteratur:

Åsne Midtbø Aas - *Dysleksihåndboka for lærere*

Kjersti Lundetræ og Finn Egil Tønnessen: *Å lykkes med lesing*

Trude Slemmen: *Vurdering for læring i klasserommet*

Språklig bevissthet: Elevene skal utforske og formidle tekster gjennom samtale, skrijving, lek, bevegelse og andre kreative uttrykk.	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Bruke fagspråk om setningsoppbygning og bøyning av verb, substantiv og adjektiv i samtaler om språk og om egne og andres tekster.	Adjektivfortelling, mime verb, lage ulike tekster (f.eks substantiv-rap). Eksperimentere med å bytte ut verb/substantiv/adjektiv i egne og andres tekster. Setningspuslespill (Klippe opp ordene i en setning og sette dem i riktig rekkefølge). Undersøke hvordan ord endrer seg ved bøyning i tid, grad eller form.
Reflektere over hvordan språkbruken vår påvirker andre, og hvordan vi tilpasser og endrer språket i ulike situasjoner.	Bruke Fuelbox for å sette i gang samtaler mellom elever. Bruke Livsmestring i klasserommet (kommunikasjon)
Utforske og formidle tekster gjennom samtale, skrijving, lek, bevegelse og andre	Arbeide med rim, regler og gåter.

kreative uttrykk.	
Beskrive, fortelle og argumentere muntlig og skriftlig og bruke språket på kreative måter.	Bruke modelltekst og skriveramme. Arbeide med sammensatte tekster. Skrive ønskeliste der elevene beskriver hva de ønsker og argumenterer for hvorfor de skal få det.
Avkodning: Ha trygge og gode avkodningsferdigheter på bokstavnivå, fonemnivå og morfemnivå.	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Elevene skal kunne forstå sammenhengen mellom skriftspråk og språklyder. (J-lyden, skj-lyden, kj-lyden).	Dele ord opp i lyder (fonemanalyse). Trekke sammen lyder til ord (fonemsyntese). Ta vekk lyder fra ord (fonemsubtraksjon). Legge til lyder til ord (fonemaddisjon).
Kunne lese sammensatt grafem f.eks diftonger og kompliserte konsonantforbindelser.	Arbeide med komplekse bokstav og lydforbindelser, f. eks. skj, kj, ng, rn, gj. Skrive setninger med lydene i ord på chromebook med aktivert talesyntese . Bruke Askiraski .
Kunne lese ikke-lydrette ord og nonord (ord som ikke har en betydning).	Bruke Askiraski .
Lese tekster med flyt og forståelse og bruke læringsstrategier målrettet for å lære.	Se dokument for oversikt over Læringsstrategier på Trones skole.
Automatisert staving og lesing av 50 høyfrekvente ord på 3. trinn, og 50 på 4. trinn. Kunne en del kjente ordbilder med 1 og 2 stavelser.	Vi jobber med 25 høyfrekvente ord hvert semester på 3. trinn. Ukentlige øveord. Tilpasset diktat hver uke. Større kartlegging hvert semester. Vi bruker Malimos Høyfrekvente ord pakke 4 og 5 på 3. trinn. 125-ords test våren 3. trinn. Vi jobber med 25 høyfrekvente ord hvert semester på 4. trinn. Malimos Høyfrekvente ord pk. 6 og 7. Ukentlige øveord. Diktat hver uke. Større kartlegging hvert semester. 175-ords test våren 4. trinn.

<p>Leseflyt: Å gjenkjenne ordene i en tekst så effektivt at en klarer å konstruere sammenheng og mening i teksten uten å bli hindret av skriften. Forskning viser at leseflyt er viktig for leseforståelsen.</p>	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Kunne lese aldersadekvate tekster med flyt og intonasjon.	Veilede elever på biblioteket. Starte skoledagen med leseøkt. Arbeide med <i>Leseteater</i> .
Kunne gjenkjenne og gjenkalle ord i en tekst.	Leseoppdrag: Finne et bestemt ord som står flere ganger i teksten.
Kunne konstruere sammenheng og mening i en tekst.	Dramatisere tekster på norsk og engelsk. Spille inn podcast av leseleksen eller egenproduserte tekster.
<p>Leseforståelse og metakognisjon: Delta aktivt i lesesituasjonen i klassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stille spørsmål til teksten som blir lest høyt - Gjenskape innholdet gjennom kreative arbeidsformer - Gjengi muntlig innholdet i teksten - Kontrollere egen leseforståelse 	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Bærekraft i litteraturundervisningen Utvikle kunnskap om hvordan litteratur fremstiller natur, miljø og livsvilkår	Bærekraftsbiblioteket (fn.no) Tverrfaglig undervisning - samfunn, naturfag, norsk,
Samtale om forskjellen mellom meninger og fakta i tekster.	Være bevisst at tekster leses for ulike formål: for å lære, for å gjøre og for å oppleve.
Lese tekster med flyt og forståelse og bruke lesestrategier målrettet for å lære.	Øve på å lese mellom linjene og trekke slutninger ved å stille spørsmål til det som ikke står eksplisitt. Knytte til tidligere erfaringer. Se dokument for oversikt over Læringsstrategier på Trones skole.
Kritisk tilnærming til tekst	Rollekort (Lesesenteret UIS) Bokforslag: BarbieNils. Snokeboka. Bo flyttar ut.

	<p>Dagen da fargestiftene streiket. Den kjempestore pæra.</p> <p>Delta på skolens leseprosjekt (Litteraturuke for hele skolen på våren).</p>
<p>Ordforråd: Systematisk begrepsopplæring</p>	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Lære og forstå, samt bruke fagord innenfor de enkelte fagene.	Regelmessige begrepsundervisningsøkter ved bruk av konkrete og knytte undervisningen opp til praksiseksempler.
Bruke strategier for å lære seg nye ord, både fagord, ord fra hverdagspråket og generelle akademiske ord (eks: prosess, redusere, tolke, analysere).	<p>Modellere i lesesituasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvis det er et ord jeg ikke forstår kan jeg..... <p>Trene på å finne synonymer og antonymer. Bruke venndiagram for å sammenlikne ord og uttrykk.</p>
Bruke nye ord i samtaler, presentasjoner og egne tekster.	Bruke ordbank, øveord eller fokusord under arbeid med nytt stoff.
<p>Funksjonell skriving og tekstskapning:</p>	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
3. trinn: Skrive ikke-lydrette ord riktig, og bruke dem i egne tekster.	Arbeid med "Lureord" (stum g, stum d, og u for o). Bruke ordene i egne tekster, som faktatekster og jeg vet-setninger).
4. trinn: Produsere egne tekster i ulike sjangre, etter modelltekster.	Lese <i>Heksene</i> av Roald Dahl som høytlesing, og se film til slutt. Jobbe med <i>Heksikon</i> hver uke. Ny sjanger hver uke, som følger bokstavene i alfabetet: A-annonse, B-brev, C- CV osv.
Skrive fakta- og skjønnlitterære tekster med innledning, hoveddel og slutt, for hånd og på tastatur, til ulike formål og mottakere.	<p>"Forlag". Klassen lager sin egen samling av tekster. Samles til en stor bok som elevene får med seg hjem.</p> <p>Skriv tekster til en reell mottaker/leser (seg selv, yngre elever, medelever, voksne).</p>

Interesse og motivasjon:	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Velge bøker fra bibliotek ut fra egne interesser og leseferdigheter.	Besøke Sandnes bibliotek og få lånekort. (3. trinn). Bruke skolebiblioteket jevnlig. Anbefale bøker for elever på bakgrunn av lesetips fra PU-tid.
3. trinn: Vår: Lese og skrive faktatekster. Skrive "Jeg vet"-setninger.	Lese bøker fra <i>Bokbussen</i> . Jobbe med Skrivestøtten som hører til. "Forlag". Klassen lager sin egen samling av faktatekster. Samles til en stor bok som elevene får med seg hjem.
3. trinn: Høst: Bli kjent med tegneseriesjangeren.	Lese tegneserier sammen, med lesestopp for å legge merke til virkemidler og sjangerkjennetegn. Eks. <i>Zita</i> , <i>Håndbok for superhelter</i> , <i>Donald</i> . Lage egen tegneserie med verktøyet <i>Cartoonist</i> i <i>Creaza</i> . Skrive bokomtale og presentere for andre.
4. trinn Vår: Bli kjent med eventyrsjangeren - bok og film Eventyr om Espen Askeladden, Revenka ol. Bli kjent med eventyrene om Bukkene Bruse, da spesielt Bukkene Bruse begynner på skolen.	Lese eventyr sammen, med lesestopp for å legge merke til virkemidler og oppbygging. Skrive egne eventyr. Dramatisere "Bukkene Bruse begynner på skolen" - skal fremføres på første skoledag for 1. trinn.

Lekser:

- Leselekse hver dag. Det skal være et leseoppdrag til hver lekse slik at lesingen oppleves som meningsfull for eleven. Leseoppdraget skal hjelpe eleven til å kontrollere egen lesing/læring, og hjelpe foresatte til å følge opp lesingen hjemme.

Underveisvurdering:

- Eleven skal få jevnlig tilbakemelding på sine ferdigheter i lesing, jf. vurdering for læring. **ny læreplan?**
- To ganger i året skal det gjøres som en del av elevsamtalen og utviklingssamtalen med foresatte.
- Vurderingen skal gis på bakgrunn av kartlegging og observasjon.

5. 6. og 7. trinn:

Anbefalt litteratur:

Åsne Midtbø Aas - *Dysleksihåndboka for lærere*

Kjersti Lundetræ og Finn Egil Tønnessen: *Å lykkes med lesing*

Trude Slemmen: *Vurdering for læring i klasserommet*

Språklig bevissthet:	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Bruke fagspråk og kunnskap om ordklasser og setningsoppbygging i samtale om egne og andres tekster.	Utforske hvilke oppgaver ulike ord i språket har. Beskrive og variere språket ved bruk av pronomener, adjektiv og adverb.
Kunne forklare hvordan vi kommuniserer gjennom muntlig og skriftlig språk.	Sammenligne muntlige tekster som sangtekster, podcast, presentasjoner og taler med skriftlige tekster. Se på likheter og ulikheter og trekke inn kjennetegn på sammensatte tekster.
Avkodning:	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Lese tekster med flyt og forståelse og bruke læringsstrategier målrettet for å lære.	Se dokument for oversikt over Læringsstrategier på Trones skole.
Kunne lese ikke-lydrette ord, sammensatte grafem og kompliserte konsonantforbindelser (skj- og sj-lyd)	Repetere og videreføre arbeid fra tidligere trinn på rettskriving og lesing av skj- og sj-lyden i ord.
Leseflyt:	
Å gjenkjenne ordene i en tekst så effektivt at en klarer å konstruere sammenheng og mening i teksten uten å bli hindret av skriften. Forskning viser at leseflyt er viktig for leseforståelsen.	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Kunne konstruere sammenheng og mening i en tekst.	Dramatisere tekster på norsk og engelsk. Spille inn podcast av leseleksene eller egenproduserte tekster.

Leseforståelse og metakognisjon: Delta aktivt i lesesituasjonen i klassen: <ul style="list-style-type: none"> - Stille spørsmål til teksten som blir lest høyt - Gjenskape innholdet gjennom kreative arbeidsformer - Gjengi muntlig innholdet i teksten - Kontrollere egen leseforståelse 	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Kritisk tilnærming til tekst	Rollekort (Lesesenteret UIS) Bokforslag: Doktor Proktor - dyr du skulle ønske ikke fantes. Min bestemor strøk kongens skjorter. Delta på skolens leseprosjekt (Litteraturuke for hele skolen på våren).
Bærekraft i litteraturundervisningen Utvikle kunnskap om hvordan litteratur fremstiller natur, miljø og livsvilkår	Bærekraftsbiblioteket (fn.no) Tverrfaglig undervisning - samfunn, naturfag, norsk,
Ordforråd: Systematisk arbeid med begrepsinnlæring.	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Bruke strategier for å lære seg nye ord, både fagord, ord fra hverdagspråket og generelle akademiske ord (eks: prosess, redusere, tolke, analysere).	Modellere i lesesituasjoner: <ul style="list-style-type: none"> - Hvis det er et ord jeg ikke forstår kan jeg..... Trene på å finne synonymer og antonymer. Bruke venndiagram for å sammenlikne ord og uttrykk.
Funksjonell skriving og tekstskapning:	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
Skrive fakta- og skjønnlitterære tekster med innledning, hoveddel og slutt, for hånd og på tastatur, til ulike formål og mottakere. 5. trinn: faktatekst og sammensatt tekst. 6. trinn: dagbok 7. trinn: Vi venter på Fabel 7	Bruke skriverammer og modelltekster. F. eks. argumenterende tekster, brev, leserinnlegg. "Forlag". Klassen lager sin egen samling av tekster. Samles til en stor bok som elevene får med seg hjem. Skriv tekster til en reell mottaker/leser (seg

	selv, yngre elever, medelever, voksne).
Kunne bruke tekstbindere og tegnsetting i egne tekster.	Forklare og studere eksempler på tekstbindere og tegnsetting. Ta i bruk i egne tekster.
Interesse og motivasjon:	
Mål - hva skal elevene lære	Metoder
5. trinn: Bli kjent med krimsjangeren.	Bli kjent med sjangertrekk ved å se NRKs Superkrim . Lese bøker av Martin Widmark (LasseMaja) og Bjørn Sortland (Stavangermysteriet, Londonmysteriet osv). Elevene kan klistre på lapper på verdenskartet etter hvilke byer de har "reist til".
5. trinn: Bli bedre kjent med barne- og ungdomslitteratur og oppleve leseglede.	Delta i Norli Jr.
Kritisk tilnærming til tekst	Rollekort (Lesesenteret UIS) Bokforslag: Doktor Proktor - dyr du skulle ønske ikke fantes. Min bestemor strøk kongens skjorter. Syden. Fugl.
6. trinn: Bli bedre kjent med norsk barne- og ungdomslitteratur og norske forfattere.	Skrive bokomtale og presentere for andre. Delta i den nasjonale leselystaksjonen Bokslukerprisen . Varighet; 10 uker. Litteratur: alle titlene som har deltatt i Bokslukerprisen til Foreningen !Les
Lese og høre historier fra andre verdenskrig	Litteratur: "Gutten i mørket" av Harald R. Eeg Følge er undervisningsopplegg med lese og læringsstrategier før - under - etter lesing. Ulike lesestopp, refleksjoner underveis, ord og begreper osv.
6. trinn: Bli kjent med fantasy som litterær sjanger. Sammenlikne bok og film.	Lese bøker av J.K Rowling, Astrid Lindgren, Rick Riordan, C.S. Lewis, Åsa Larsson,
Kritisk tilnærming til tekst	Lese en bok sammen, med lesestopp for å

	legge merke til virkemidler og oppbygging. Rollekort (Lesesenteret UIS) Skap egne tekster,
7. trinn: Vi venter til vi får Fabel 7 med å velge ut sanger som skal jobbes spesifikt med.	

Lekser:

- Leselekse hver dag. Det skal være et leseoppdrag til hver lekse slik at lesingen oppleves som meningsfull for eleven. Leseoppdraget skal hjelpe eleven til å kontrollere egen lesing/læring, og hjelpe foresatte til å følge opp lesingen hjemme. Det skal være variasjon i hvilke fag leseleksene hentes fra.

Underveisvurdering:

- Eleven skal få jevnlig tilbakemelding på sine ferdigheter i lesing, jf. vurdering for læring. [ny læreplan?](#)
- To ganger i året skal det gjøres som en del av elevsamtalen og utviklingssamtalen med foresatte.
- Vurderingen skal gis på bakgrunn av kartlegging og observasjon.

NB!!!! Vi må kontrollere at vi har med alle relevante kompetansemål på de ulike trinnene...

Lenke til oversikt over [kartlegginger](#) vi gjennomfører på Trones skole.

Lenke til oversikt over [læringsstrategier](#) vi bruker på Trones skole.

Nettlenker som kan være aktuelle:

<https://kaleido1-4.cappelendamm.no/>

<https://aunivers.lokus.no/minside>

<https://norskstart.cappelendamm.no/>

<https://nrksuper.no/serie/lesekorpsset>

Kildeliste

Aas, Åsne Midtbø, (2021). *Dysleksihåndboka for lærere*. Universitetsforlaget.

Andreassen, Rune (2021) Undervisning som fremmer leseforståelse I K. Lundetræ og F. E. Tønnessen (Red.), *Å lykkes med lesing* (2. utgave s. 68-88) Gyldendal.

Hoem, Toril Frafjord (2021) Hvordan utnytte høytlesingens potensial i begynneropplæringen? I K. Lundetræ og F. E. Tønnessen (Red.), *Å lykkes med lesing* (2. utgave s. 165-181) Gyldendal.

Kunnskapsdepartementet. (2020). *Læreplan i norsk (NOR01-06)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/nor01-06?lang=nob>

Lillesvangstu, Marianne m/fl.(2011) Inn i teksten- ut i livet.

Lundetræ, Kjersti og Walgermo, Bente Rigmor (2021) Leseopplæring- å komme på sporet I K. Lundetræ og F. E. Tønnessen (Red.), *Å lykkes med lesing* (2. utgave s. 37-63) Gyldendal.

Skovholt, Karianne (2015) Grunnleggende ferdigheter i alle fag. I K. Skovholt (Red.) *Innføring i grunnleggende ferdigheter - praktisk arbeid på fagenes premisser* (s. 13-53) Cappelen Damm.

Håland, Anne, m/fl (2018) Skolebiblioteket